

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 236.289 van 27 oktober 2016
in de zaak A. 218.499/IX-8826**

In zake: Mike PRINSEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Ghysels
kantoor houdend te 1170 Brussel
Terhulpssteenweg 187
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de UNIVERSITEIT HASSELT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Koen Geelen, Wouter Moonen en
Thomas Christiaens
kantoor houdend te 3500 Hasselt
Gouverneur Roppesingel 131
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het administratief cassatieberoep

1. Het administratief cassatieberoep, ingesteld op 19 februari 2016, strekt tot de nietigverklaring van arrest nr. 2789 van 19 januari 2016 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 11.816 van 1 maart 2016 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2016.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Kris Wauters en Sophie Bleux, die *loco* advocaat Jan Ghysels verschijnen voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft in de bestreden beslissing de volgende samenvatting van de feiten gegeven:

“Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Architectuur. In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ een examencijfer van 9/20.

Het cijfer werd volgens de instelling definitief vastgesteld door de examencommissie en op 1 juli 2015 vrijgegeven via het digitale studentendossier.

Per e-mail en aangetekend schrijven van 3 juli 2015 tekent de raadsman van verzoeker intern beroep aan.

De voorzitter van de interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker op 7 juli 2015, en verklaart het onontvankelijk op grond van de overweging dat het verzoekschrift is ondertekend door de advocaat van verzoeker en niet door verzoeker zelf, en dat het onderwijs- en examenre-

glement (verder: OER) niet in een dergelijke mogelijkheid tot vertegenwoordiging voorziet.

Bij arrest nr. 2.280 van 25 augustus 2015 heeft de Raad de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie vernietigd.

Vervolgens is verzoeker uitgenodigd voor een hoorzitting door de interne beroepscommissie op 2 september 2015.

De beroepscommissie besluit om het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond te verklaren.

Bij arrest nr. 2.405 van 1 oktober 2015 heeft de Raad de beslissing van de beroepscommissie vernietigd.

Op 5 oktober 2015 neemt de interne beroepscommissie een nieuwe beslissing, ertoe strekkend de initiële studievoortgangsbeslissing van de examencommissie d.d. 1 juli 2015 te vernietigen.

Op 9 oktober 2015 neemt de examencommissie op haar beurt een nieuwe beslissing, luidend als volgt:

‘De examencommissie van de bachelor architectuur heeft student (verzoeker) op vrijdag 9 oktober om 9u gehoord en hem toegelicht waarom hij niet geslaagd is op ‘Ontwerpen 3’ in academiejaar 2014-2015. Dit aan de hand van de motivatie d.d. 6 oktober 2015, opgesteld door de coördinerend verantwoordelijke en alle juryleden, hier als bijlage aangehecht. De examencommissie verklaart zich akkoord met deze motivatie.

De examencommissie besluit in haar zitting d.d. 9 oktober 9u30 dat op basis van deze gegevens het eindresultaat van 9/20 op Ontwerpen 3 correct tot stand is gekomen en afdoende werd gemotiveerd.’

Tegen deze beslissing stelt verzoeker een beroep in bij de Raad, alsook een willig beroep bij verwerende partij. In het raam van de laatste procedure komt de interne beroepscommissie tot het oordeel dat de beslissing van de examencommissie van 9 oktober 2015 niet correct tot stand was gekomen.

Op 23 oktober 2015 beslist de interne beroepscommissie in het raam van het willig beroep het volgende:

‘De interne beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt dienvolgens de beslissing van de examencommissie d.d. 9 oktober 2015. Zij vraag[t] de examencommissie [een] nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing te nemen waarbij de projecten in hun bestaande toestand opnieuw worden beoordeeld op de wijze zoals omschreven hierboven en waarbij de student de presentaties voor de 4 modules en het portfolio overdoet met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen wordt gemaakt.’

Bij arrest nr. 2.702 van 8 december 2015 heeft de Raad het bij hem ingestelde beroep zonder voorwerp verklaard.

Navolgend wordt tussen verwerende partij en de raadslieden van verzoeker overleg gepleegd met betrekking tot de samenstelling van de jury. Uit een e-mail van verwerende partij van 26 oktober 2015 blijkt dat er bezorgdheid bestaat omtrent de objectiviteit in hoofde van de jury:

‘Er blijkt nog enige onduidelijkheid te bestaan m.b.t. de samenstelling van de jury’s voor de nieuwe presentatie van student (verzoeker). De interne beroepscommissie had begrepen dat de samenstelling van de jury dezelfde mocht zijn van de student op voorwaarde dat de presentaties werden opgenomen en er notulen van werden gemaakt. Uit het telefonisch onderhoud met mr. Bleux daarnet dien ik op te vatten dat de student wel heeft begrepen dat er een nieuw samengestelde jury komt bovenop de opname en notulen. De beslissing van de interne beroepscommissie is op dit punt echter stilzwijgend.

Ik heb daarom de examencommissie gecontacteerd met de vraag wat hun standpunt hierin was. Zij geven de voorkeur aan werken met dezelfde jury-samenstellingen omdat zij schrik hebben om nadien het verwijt te krijgen dat de nieuwe jury’s strenger zouden zijn geweest, niet voldoende voorkennis hadden, niet gelijk behandeld met andere studenten door andere juriesamenstelling, ... Zij achten het dus veel objectiever om wel met dezelfde jury-samenstelling te werken. De objectiviteitstoets kan gevoerd worden aan de hand van de notulen en de audio-opnames. Eventueel kan daaraan gekoppeld gebruik worden gemaakt van de in het OER voorziene mogelijkheid om een ombudspersoon aanwezig te laten zijn bij de presentaties (art. 1.6 examenreglement); ik dacht in deze aan de centrale ombudspersoon van de (verwerende partij) zodat er geen betrokkenheid met de faculteit is?’

De raadslieden van verzoeker antwoorden hierop dat de aanwezigheid van de centrale ombudsman vereist is ter garantie van de objectiviteit en neutraliteit van de nieuwe beoordelingen.

Met een e-mail van 28 oktober 2015 wordt verzoeker meegedeeld dat de examencommissie zich zal gedragen naar de beslissing van de interne beroepscommissie:

‘De examencommissie bachelor architectuur wenst de uitspraak van de Interne Beroepscommissie Studievoortgangsbepalingen d.d. 23 oktober 2015 (besluit 145 22 - 23.10.2015) na te komen en zal derhalve een nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing (nieuw examenresultaat) nemen ten laatste eind november 2015.

Momenteel beraadt de commissie zich samen met het onderwijsteam van Ontwerpen 3 over de data van de nieuwe jurypresentaties die, zoals overeengekomen, zullen worden bijgewoond door de centrale ombudspersoon.

Van zodra ze bekend zijn, worden ze meteen aan jou overgemaakt.’

Op 29 oktober 2015 ontvangt verzoeker een e-mail met mededeling van het volgende:

‘betreft: nieuwe jurering projecten ‘ontwerpen 3’ 2014-2015
Dinsdag 03/11 om 16u30 vindt de jurering plaats van Module 1.
De juryleden zijn:
(S.D.B.)

(S.G.)

(T.L.)

(L.S.)

De jury wordt ook bijgewoond door (L.Q.), zij is ‘centrale ombuds’.

Gelieve uw plannen en maquette mee te brengen, wij beschikken enkel over een digitale versie.

Het tijdstip van de jury’s van de overige modules staat nog niet vast, gezien een aantal juryleden in het buitenland vertoeven, info volgt.’

Verzoeker legt het examen van Module 1 af op 3 november 2015, Module 3 en Module 5 volgen op 10 november 2015, op 20 november 2015 wordt Module 2 afgelegd en op 24 november 2015 Module 4.

Bij het afleggen van het examen van de modules 1, 3 en 5 – dus op 3 en 10 november 2015 – heeft verzoeker de indruk dat er geen geluidsopnames worden gemaakt. Zijn raadslieden zenden op 12 november 2015 een e-mail aan verwerende partij:

‘(...)

Onze cliënt is op dit ogenblik voor het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ opnieuw voor de verschillende jury’s in de verschillende modules zijn werk aan het verdedigen.

Zoals afgesproken is bij de verdediging telkens de centrale ombudsman aanwezig. Cliënt heeft echter de indruk dat er geen geluidsopname wordt gemaakt van de verdediging.

Wij willen u erop wijzen dat de beroepscommissie uitdrukkelijk in haar beslissing een geluidsopname heeft opgelegd. Mocht blijken na de verdediging en na de deliberatie dat wij geen geluidsopnames kunnen beluisteren betreffende de verdediging voor alle modules, dan zal u begrijpen dat de eindbeslissing opnieuw is aange tast door een onwettigheid. Dit maal zal het dan vooral zijn omdat de examencommissie de beslissing van het centrale beroepsorgaan niet heeft nageleefd.’

Hierop komt daags nadien, op 13 november 2015, een reactie van de heer (L.S.), coördinator van studio 3 bachelor architect. Hij meldt aan verzoeker het volgende:

‘betreft jury module 2 ‘ontwerpen 3’ 2014-2015

Ik heb net met (P.B.) overlegd over zijn ‘kalender’.

We willen graag vrijdag 20/11 voorstellen, om 13u.

Past dit voor u?

Betref[t] jury module 1, 3, 5: Hiervan zijn zeer uitgebreide notulen gemaakt maar geen geluidsopname. Dit alles uiteraard in de aanwezigheid van de centrale ombuds.

De examencommissie heeft het begrip ‘modaliteiten’ geïnterpreteerd als ‘mogelijkheden’. Dit blijkt discutabel.

Om alle onduidelijkheid hieromtrent weg te nemen willen we u vragen of je de jury’s van module 1, 3, 5 wil herdoen, dit keer met geluidsopnames, of dat de uitgebreide notulen volstaan voor u voor deze jury’s.

Van de nog af te leggen jury's van module 2 en 4 worden in ieder geval zowel uitgebreide notulen als wel geluidsopnames gemaakt. Graag antwoord.'

Twee antwoorden volgen.

Verzoeker zelf mailt op 14 november 2015 [...] het volgende:

'Voor mij is de presentatie van module 2 goed op 20/11 om 13 uur, waar zal dit plaatsvinden? Moet module 4 dan ook gepresenteerd worden of deze dinsdag en indien zo om welk uur en waar vindt dit plaats?

Ook ga ik ermee akkoord dat (H.C.) vervangen wordt door (S.M.) zoals u het vorige week voorstelde zodat we (H.C.) er niet mee hoeven te belasten in zijn drukke agenda.

I.v.m. het opnieuw doen van module 1, 3 en 5 neem ik nog even in beraad.

I.v.m. de keuze van de zone en scenario voor module 3 wens ik als zone het centrum te kiezen gevolgd door de industrie en tot slot de zoo, als scenario wens ik voorlopig het scenario van (S.T.) te kiezen.

Is het gekozen scenario definitief? Of kan deze in het ontwerpproces nog gewijzigd worden?'

Verzoekers raadslieden antwoorden hunnerzijds in een e-mail van 16 november 2015 aan verwerende partij:

'Wij hebben via onze cliënt een mail ontvangen waarin de heer (S.) erkent dat er geen geluidsopname is van de presentaties die onze cliënt heeft afgelegd oktober/november. Nochtans heeft de Beroepscommissie dit uitdrukkelijk beslist en heeft de examencommissie deze beslissing bevestigd. Dit verbaast ons dan ook enorm.

De heer (S.) stelt dat de examencommissie het begrip 'modaliteiten' heeft geïnterpreteerd als 'mogelijkheden' en dat het zodoende discutabel is. Uiteraard is niets minder waar. Het spijt ons om te moeten vernemen dat de constructieve houding van onze cliënt niet beantwoord wordt met een constructieve houding vanuit de faculteit. Nochtans heeft onze cliënt vergaande toegevingen gedaan en zijn deze tijden zeer zwaar voor hem qua werklast maar ook psychisch zijn zij zwaar te dragen voor hem. Vooral dit laatste lijkt mij niet te stroken met de wijze waarop (verwerende partij) zich naar de buitenwereld toe wenst te profileren.

Bijkomend stelt de heer (S.), zonder enige vorm van excuses en zonder enig besef van de impact op onze cliënt, voor om de presentaties waarvoor er geen geluidsopname is opnieuw af te leggen. U moet verstaan dat de werklast voor onze cliënt gigantisch hoog ligt doordat hij beide jaren combineert. In plaats van aan te moedigen dat een student zich inzet voor zijn studies, maakt (verwerende partij) het quasi onmogelijk voor de student om met succes zijn studies af te leggen. Dit kan ons inziens niet de bedoeling zijn. Zeker niet nu wij meegegaan zijn in een 'minnelijke' regeling welke ook ten voordele is van (verwerende partij).

Cliënt neemt op dit ogenblik nog geen standpunt in aangaande de vragen van de heer (S.). De eindbeslissing, bij afwezigheid van een geluidsopname, is onwettig. Het lijkt ons aangewezen om op zeer korte termijn (lees: deze week) een vergadering te hebben met u en iemand van het centraal bestuur van (verwerende partij). Wij gaan ervan uit dat het centraal bestuur ook niet akkoord kan gaan met de manier van handelen van de betreffende faculteit. Aangezien het academiejaar steeds meer vordert, benadrukken wij dan ook de ernst en de urgentie van onze vraag tot overleg.'

Verzoeker ontvangt op deze e-mail geen enkel antwoord meer. De reeds geplande presentaties van 20 en 24 november 2015 gaan door. Verwerende partij achtte op het op dat ogenblik niet opportuun om nog een ander voorstel te doen dan dat wat reeds was geformuleerd.

Op 30 november 2015 neemt de examencommissie de beslissing om verzoeker het examencijfer van 9/20 toe te kennen. Deze beslissing is gemotiveerd als volgt:

'Het besluit 145 22 van de Interne beroepscommissie studievoortgangsbepalingen van de (verwerende partij) dd 23.10.15, met betrekking tot de betwisting van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel 'ontwerpen 3' luidde als volgt:

De interne beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt dienvolgens de beslissing van de examencommissie dd 9 oktober 2015. Zij vraagt de examencommissie een nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing te nemen waarbij de projecten in hun bestaande toestand opnieuw worden beoordeeld op de wijze zoals omschreven hierboven en waarbij de student de presentaties voor de 4 modules en het portfolio overdoet met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen wordt gemaakt.

Zoals gemeld per e-mail dd 28 oktober heeft de examencommissie zich bereid verklaard de beslissing van de interne beroepscommissie te volgen.

Zij heeft in navolging van deze beslissing gevraagd aan de coördinerend verantwoordelijke van het opleidingsonderdeel 'ontwerpen 3', Dhr. (S.), om de nieuwe jurypresentaties te organiseren. Deze presentaties vonden de afgelopen maand (november 2015) plaats. De examencommissie stelt vast dat:

- de student telkens op behoorlijke wijze op de hoogte werd gebracht wanneer en waar de (volgende) presentatie zou plaatsvinden;
- de student aanwezig was voor alle nieuwe jurypresentaties alsook dat alle juryleden aanwezig waren voor de nieuwe jurypresentaties;
- de centrale ombudspersoon van (verwerende partij) of haar plaatsvervanger steeds aanwezig was bij de jurypresentaties als onafhankelijke waarnemer;
- de jury's collegiaal hebben beraadslaagd na elke jurypresentatie en er voor de beoordeling van elke module van het oplei-

dingsonderdeel een omstandig gemotiveerd cijfer werd bezorgd aan de examencommissie;

- Er voor elke nieuwe jurypresentatie uitgebreid werd genotuleerd wat resulteert in [e]en schriftelijke neerslag van elke jurypresentatie;

- De coördinerend verantwoordelijke de beslissing van de interne beroepscommissie geïnterpreteerd heeft als dat de audio opnames en de notulen geen cumulatieve voorwaarden waren maar alternerende.

De examencommissie bachelor architectuur van de (verwerende partij) heeft in haar vergadering dd donderdag 26 november om 13u, kennis genomen van de omstandige notulen en de quoteringen van alle nieuwe jury's van Ontwerpen 3, met toelichting door coördinerend verantwoordelijke (L.S). Zie bijlagen.

De commissie stelt hierbij vast dat niet van alle nieuwe jury's geluidsopnames werden gemaakt. Gelet op het feit van de omstandige notulen en het mail-verkeer tussen de student en de coördinerend verantwoordelijke waarin de student dd 14.11.15 het volgende schreef: '.... I.v.m. het opnieuw doen van module 1, 3 en 5 neem ik nog even in beraad....' (zie bijlage).

Gelet op het feit tot op vandaag hieromtrent geen verder bericht vanwege (verzoeker) werd ontvangen door de examencommissie of door de coördinerend verantwoordelijke, gaat de commissie er van uit dat de student zich akkoord verklaart met de gehanteerde evaluatiewijze.

De examencommissie is op basis van voorgaande argumenten van oordeel dat de nieuwe jury presentaties correct verlopen zijn en dat er afdoende gemotiveerde juryverslagen werden opgemaakt door de verschillende jury's, van dewelke de examencommissie kennis nam. De examencommissie is de mening toegedaan dat uit het geheel van deze juryverslagen die aan deze beslissing als bijlage worden toegevoegd, blijkt dat de student niet de nodige eindcompetenties behaalt om te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel 'ontwerpen 3', hetgeen hierna verder wordt gemotiveerd:

Er werd vastgesteld dat de student op verschillende evaluatiecriteria van de diverse oefeningen duidelijk onvoldoende haalt. Deze tekortkomingen werden door de coördinerend verantwoordelijke in detail uit de doeken gedaan aan de examencommissie en staan uitvoerig beschreven in de 5 juryverslagen. De examencommissie stelt vast dat de gehanteerde argumentatie duidelijk omschreven, afdoende gemotiveerd en consistent is.

Bij een terugkoppeling naar de algemene eindcompetenties betekent dit:

- Dat de student onvoldoende analyse kan maken van de ruimtelijke aspecten van het wonen in functie van een ontwerp. De student vertoont stelselmatig de gewoonte om het opgegeven programma (ontoelaatbaar) te vereenvoudigen of te banali-

seren (module 1, 2, 3, 4). Hij stelt zich daarbij weinig kritisch op naar de consequenties van zijn ontwerpbeslissingen (programmatorische tekortkomingen, functionele oververeenvoudiging, planmatige fouten, ...).

- Dat de student onvoldoende onderzoeksresultaten kan interpreteren en integreren in het ontwerpproces.

De vertaling van onderzoeksresultaten naar het ontwerp zelf laat te wensen over. In 3 bachelor is de stedelijke context van groot belang, het onderzoek naar input vanuit de concrete context is hierbij fundamenteel. In alle ontwerpmodules (module 1, 2, 3, 4) schiet de student hier ruim in tekort. De analyse en het onderzoek van de context vinden geen vervolg in het ontwerp. Belangrijke omgevingsfactoren worden gewoon vergeten.

- De student kan onvoldoende een woonconcept ontwikkelen vanuit een gegeven programma en context.

De aangeboden woonconcepten blijken in de meeste gevallen (module 1, 2, 3, 4) weinig met de context te maken te hebben of de impact van de context is verwaarloosd. De student focust te zeer op het gebouw zelf.

- Dat de student onvoldoende een woonconcept kan ontwerpen vanuit het gegeven van duurzaamheid.

In geen enkel van de ontwerpen is een bijzondere aandacht te onderkennen wat betreft de problematiek van duurzaamheid. Enkel het ontwerp in module 4 vertoont hierbij een lichte aanzet (herbestemming).

- Dat de student onvoldoende een woon- en ontwerpproces beeldend en woordelijk kan communiceren.

Bij de mondelinge toelichting bij de 5 modules brengt de student telkenmale een te 'simpele' functionele opsomming van plankenmerken. De student beschikt alsnog niet over de capaciteiten om een pakkend inhoudelijk verhaal te brengen. De toelichting van module 5 (portfolio) maakt dit schrijnend duidelijk. In module 5 wordt de student gevraagd om een inhoudelijke voorstelling te brengen van datgene waarvoor hij als student staat, als ware het een sollicitatie naar 1 master. De functionele opsomming van feiten zoals ze door de student werd gebracht is niet gevraagd en getuigt van onvoldoende diepgang.

De beeldende communicatie is onvoldoende, dikwijls ontbreken gevraagde tekeningen (module 1, 3, 4). De student focust stelselmatig te veel op het gebouw zelf en vergeet dikwijls de context. De tekeningen zijn ook dikwijls slecht georganiseerd of 'slecht gekozen' (module 1, 3, 4) waardoor ze het de betrachter moeilijk maken of waardoor de essentie niet wordt getoond.

Op basis van de juryberaadselingen werd door de coördinerend verantwoordelijke en de juryleden het gewogen gemiddelde van 9/20 voor 'Ontwerpen 3' vastgesteld. De examencommissie sluit zich bij deze vaststelling aan en besluit dat (verzoeker) het nieuwe

examencijfer van 9/20 krijgt omdat uit de juryverslagen blijkt dat hij de eindcompetenties, zoals vastgelegd in de studiegids, niet heeft behaald en aldus geen credit bekomt voor dit opleidingsonderdeel.’

Dit is de thans bestreden beslissing. Verzoeker stelt deze beslissing te hebben ontvangen op (dinsdag) 1 december 2015. Dit wordt door verwerende partij niet betwist.

Na kennisname van deze beslissing, nemen de raadslieden van verzoeker telefonisch contact op met verwerende partij. Verzoeker stelt dat daarbij niet alleen verontwaardiging werd uitgesproken over de strekking van de beslissing, maar ook uitdrukkelijk werd tegengesproken dat verzoeker geen standpunt zou hebben ingenomen omtrent het gevolg van het ontbreken van audio-opnames.

In antwoord daarop repliceert verwerende partij in een e-mail van 2 december 2015 dat zij ‘de uitspraak van de Raad van 8 december 2015 (wenst) af te wachten en daarna zal bekijken of en hoe zij in deze situatie bemiddelend kan optreden.’

De raadslieden van verzoeker antwoorden hierop ten slotte dat de Raad het beroep zonder voorwerp zal verklaren (het betreft het beroep ingesteld tegen de ondertussen door de beroepscommissie ingetrokken beslissing) en dat zij zich verplicht zien een nieuw beroep in te stellen tegen de beslissing van de examencommissie.

De Raad stipt nog aan dat de centrale ombud, die bij verzoekers presentaties aanwezig was, de volgende verklaring op eer heeft afgelegd:

‘Op onderstaande data was de centrale ombuds aanwezig bij de jurering van student (verzoeker) in kader van het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’:

- 03.11.2015 Module 1
- 10.11.2015 Module 3 en 5
- 20.11.2015 Module 2
- 24.11.2015 Module 4

Met betrekking tot de jurering van module 1, 3 en 5 werden geen audio-opnames voorzien, voor module 2 en 4 was dit wel het geval.

Wat de verdediging van de modules betreft, komt de student bij elke presentatie erg onvoorbereid over. Enkele voorbeelden:

- Module 1: de student deelde zijn vooraf meegedeelde beschikbare tijd niet efficiënt in. Zodra de voorziene presentatietijd verstreken was, werd aan de student gevraagd om af te ronden zodat kon gestart worden met de ondervraging. Hierdoor kwam het eigenlijke ontwerp onvoldoende aan bod tijdens de presentatie.
- Module 3 en 4: in tegenstelling tot de presentatie van module 1 gebruikt de student de voorziene tijd voor de presentatie van module 3 en 4 niet.
- Tijdens de presentatie van elke module komt de student heel onvoorbereid over: hij hanteert geen structuur in de presentatie, spreekt niet vlot, gaat niet efficiënt om met de beschikbare tijd,...

Wat de ondervraging van de student door de juryleden betreft, kan gesteld worden dat deze correct en sereen verlopen is (dit werd na afloop van elke module ook meegedeeld aan een lid van de examencommissie). Van de modules waarvoor geen audio-opname beschikbaar is, werd heel uitgebreid genoteerd door één van de juryleden zodat een omstandige verslaggeving mogelijk was.

Desondanks de centrale ombuds inhoudelijk niet kan oordelen over de presentaties, kon toch worden vastgesteld dat de student meerdere malen de basisprincipes van architectuur niet correct hanteerde:

- Tekenconventies:
 - o Een raam dat als deur gebruikt wordt (module 3)
 - o Verschillende aanzichten van dezelfde constructie komen niet overeen (module 3 en 4)
 - o Schaal van een maquette die niet klopt (module 2)
- Constructie: een onderbroken draagmuur (module 3)
- Energiepeil: onnodig warmteverlies (module 3)
- Een aantal ‘vreemde’ keuzes werden genomen door de student.

Enkele voorbeelden:

- o Zolderverdieping voorzien zonder trap naar de zolderkamer (module 1)
- o Geen ramen voorzien in een slaapkamer (module 3)
- o Een ‘groendak’ creëren op betonnen plaat op kelderniveau (module 3)
- o Huizen met blinde muren voorzien (module 3)
- o Geen zonne-oriëntatie hanteren (student kan noorden-zuiden niet aanduiden tijdens verdediging) (module 2).”

3.2. Met het thans bestreden arrest verwerpt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen het beroep van verzoeker.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

4.1. De verwerende partij heeft op 4 oktober 2016 in het elektronisch dossier een stuk neergelegd waarin niet in het procedurereglement is voorzien. Dit stuk heeft het opschrift ‘pleitnota’ en heet “een loutere weergave” te zijn “van hetgeen de verzoekende partij zal toelichten ter gelegenheid van de terechtzitting”.

4.2. Aangenomen nog dat de verwerende partij niet naar de verzoekende partij, maar naar zichzelf zal hebben willen verwijzen, zij vastgesteld dat

zij niet is verschenen noch is vertegenwoordigd op de terechtzitting. Vanzelfsprekend kan het voormelde stuk, alleen al om die reden, niet geacht zijn weer te geven wat ter terechtzitting is toegelicht en moet ermee geen rekening worden gehouden.

V. Onderzoek van het enige middel

Standpunt van de partijen

5.1. Het enige middel is geput uit de schending van:

- “- Het artikel 149 van de Grondwet en het motiveringsbeginsel;
- Het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel;
- De artikelen 10 en 11 van de Grondwet en het onpartijdigheidsbeginsel
- Artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek (schending van de bewijskracht van de stukken)” –

middel dat verzoeker vervolgens opsplitst in vier middelonderdelen.

5.2. In een *eerste middelonderdeel* betoogt verzoeker:

“Dat de bestreden beslissing van de Raad tegenstrijdig gemotiveerd is door enerzijds te oordelen dat de reactie van eiser in cassatie op het feit dat er geen geluidsopnames gemaakt zijn, bezwaarlijk kan gelezen worden als dat eiser in cassatie daaromtrent geen standpunt heeft ingenomen, om een beetje verder dan te oordelen dat eiser in cassatie daaromtrent geen standpunt heeft ingenomen en zijn principiële bereidheid had moeten melden, met opgave van een tijdsbestek waarbinnen het afleggen van de modules voor hem mogelijk was. Deze motieven, op grond waarvan de grief dat er geen geluidsopnames gemaakt zijn werd verworpen, zijn klaarblijkelijk tegenstrijdig.

De beslissing om de grief dat er geen geluidsopnames gemaakt zijn te verwerpen is bijgevolg niet gemotiveerd, omdat een tegenstrijdige motivering gelijk staat met het ontbreken van motivering, de motieven heffen elkaar als het ware op. Deze motivering kan de afwijzingsbeslissing dan ook niet dragen.

De bestreden beslissing schendt dus artikel 149 van de Grondwet en het Motiveringsbeginsel.”

Verzoeker preciseert in zijn samenvattende memorie van wederantwoord dat hij het ‘motiveringsbeginsel’ niet aanhaalt als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, maar als het “grondwettelijk beginsel vervat in de Grondwet en als verplichting geldend voor rechtscolleges”.

5.3. Het *tweede middelonderdeel* luidt:

“Het is kennelijk onredelijk om van een student in de aangegeven omstandigheden, die op zich al bijzonder intimiderend zijn, te eisen dat hij naast het vragen van overleg met het Centrale Bestuur van de universiteit ook nog eens zijn docent zou wraken, temeer omdat het OER zelfs geen dergelijke wrakingsregeling voorziet,

Dat het ook kennelijk onredelijk is om te verwachten dat de student over het niet naleven van de afspraken door de Examencommissie, met deze commissie zou moeten onderhandelen en niet met het Centraal Bestuur, omdat de Examencommissie als enige een examencijfer kan vastleggen.

Dat het eveneens kennelijk onredelijk is om te spreken van een medeverantwoordelijkheid van eiser in cassatie voor de ontstane toestand, nu deze toestand enkel en alleen te wijten is aan de duidelijke onwil van de Examencommissie om de haar opgelegde beslissing om geluidsopnames te maken, uit te voeren; Dat de Raad trouwens zelf stelt niet te begrijpen hoe de Examencommissie er redelijkerwijze kon toe komen voor de eerste afgelegde modules geen audio-opnames te maken en dat de Raad de uitleg van de Examencommissie desbetreffende afwijst als weinig ernstig.

Dat het in de [ge]geven omstandigheden, waarbij eiser in cassatie de proef voor het vak Ontwerpen 3 tot twee maal toe heeft moeten afleggen, omdat de Examencommissie weigert haar beslissingen te motiveren of weigert de verplichtingen die haar door de Interne Beroepscommissie zijn opgelegd en die door haar niet zijn aangevochten, uit te voeren, zodat eiser in cassatie het examen een derde keer zou moeten afleggen.

Dat de Raad zelf oordeelde dat de Examencommissie bijzonder onzorgvuldig tewerk gegaan is.

De beslissing van de Raad om de grief dat de examenuitslag ongeldig is omdat er geen geluidsopnames gemaakt zijn, te verwerpen schendt het zorgvuldigheidbegrip en dus ook het zorgvuldigheidsbeginsel omdat op die wijze dat Raad geen gevolgen vastknoopt aan het handelen van de Examencommissie, dat de Raad nochtans omschrijft als bijzonder onzorgvuldig; Dat in de mate dat de Raad impliciet zou geoordeeld hebben dat het optreden van eiser in cassatie tegen het onrecht dat hem aangedaan werd niet adequaat genoeg zou zijn en verder diende te gaan dan zelfs in het OER staat en dat er daardoor een verbreking is van het oorzakelijk verband van het onzorgvuldig optreden van de Examencommissie, strijdt de beslissing van de Raad zowel met het zorgvuldigheidsbeginsel, door de negatie van het begrip zorgvuldigheid en is de beslissing ook kennelijk onredelijk.

Dat het eveneens kennelijk onredelijk en onzorgvuldig is om uit de houding van eiser in cassatie een gebrek aan belang bij de grief over het ontbreken van geluidsopnames af te leiden, temeer omdat de Raad zelf wel vastgesteld heeft dat eiser in cassatie wel een ondubbelzinnige houding heeft ingenomen en van bij de aanvang heeft opgeworpen dat de examens bij gebreke aan geluidsopname onwettig waren. Het is enkel omwille van de halsstarrige weigering van de Examencommissie om de haar opgelegde verplichting na te leven, dat eiser in cassatie, die zich tot geen andere instantie kon wenden, zich gewend heeft tot het Centrale Bestuur van de universiteit.

Dat het ook kennelijk onredelijk is om uit het beroep dat eiser in cassatie gedaan heeft op het Centrale Bestuur, af te leiden dat hij impliciet geweigerd zou hebben om het examen een derde keer af te leggen.”

5.4. In het *derde middelonderdeel* stelt verzoeker:

“De Interne Beroepscommissie heeft opgelegd dat er geluidsopnames moesten gemaakt worden. De reden is evident. De Beroepscommissie was met eiser in cassatie van oordeel dat er met reden kon getwijfeld worden aan de onpartijdigheid van de jury en van de Examencommissie. Dat moet vastgesteld worden dat deze jury en commissie overduidelijk worden aangestuurd door de ‘coördinerend verantwoordelijke’, de heer [S.]. Dat de heer [S.] de man is die eenzijdig notulen maakt in naam van de jury. Dat de heer [S.] zich intimiderend en neerbuigend gedraagt ten aanzien van eiser in cassatie, door o.a. te weigeren om hem te begeleiden in zijn opdrachten, zoals dat met andere studenten gebeur[t].

Dat door het optreden van de heer [S.] op zichzelf, in de jury en in de Examencommissie er een schijn van partijdigheid is. Dat ook de Inter[ne] Beroepscommissie blijkbaar twijfelde aan de onpartijdigheid en daarom besliste dat de notulen van de heer [S.] niet konden dienen als enige basis voor de motivering en er een geluidsopname moest gemaakt worden. Dat het feit dat deze geluidsopname om redenen die weinig ernstig zijn en die weerom door de heer [S.] werden opgeworpen, niet gemaakt zijn, versterkt de schijn van partijdigheid. Het onpartijdigheidsbeginsel dringt zich niet enkel op ten aanzien van rechters, maar geldt ook ten aanzien van examinatoren. Het onpartijdigheidsbeginsel is in deze klaarblijkelijk geschonden.

Doordat eiser in cassatie met een dergelijke schijn van partijdigheid geëxamineerd is, werd hij niet op gelijke wijze behandeld als de andere studenten, zodat ook het gelijkheidsbeginsel, zoals opgenomen in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet geschonden is.”

5.5. In het *vierde middelonderdeel* ten slotte betoogt verzoeker dat:

“De Raad met het bestreden arrest de bewijskracht schendt van de email van de raadsliden van eiser in cassatie van 16 november 2015 (7u24) aan

de jurist van de UHasselt, waarbij de tussenkomst gevraagd wordt van het Centraal Bestuur.

Dat in die email er geen sprake is van een weigering, niet expliciet en ook niet impliciet, om het examen een derde keer af te leggen. Dat door te stellen dat eiser in cassatie met deze email impliciet dat wel zou geweigerd hebben, doet de Raad die email iets zeggen wat er niet in staat. Aldus schendt de Raad de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek en de bewijskracht van deze email.

Het is tevens onzorgvuldig om daaruit dan ook een gebrek aan belang ten aanzien van het ontbreken van de geluidsopnames af te leiden.”

6. Met betrekking tot het vierde middelonderdeel werpt de verwerende partij in hoofddorde op dat het niet ontvankelijk is, omdat de artikelen uit het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing zijn – deze bepalingen gelden volgens haar slechts met betrekking tot het bewijs van verbintenissen; voorts omdat het middelonderdeel een feitelijke beoordeling door de Raad van State vereist en ook omdat het middel onvoldoende wordt toegelicht, voorzeker in de mate waarin de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel wordt aangevoerd, aangezien dat beginsel zich niet richt tot de rechter.

Ten gronde betoogt de verwerende partij dat uit het emailverkeer van verzoeker en zijn raadslieden blijkt dat verzoeker niet geïnteresseerd leek om de presentaties voor de modules 1, 3 en 5 van het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ over te doen. De coördinerend verantwoordelijke heeft gevraagd om een antwoord te krijgen op zijn voorstel om de drie modules opnieuw af te leggen. Verzoeker deelde mee hierop nog geen antwoord te willen geven. De raadslieden van verzoeker bestempelden het voorstel als onwenselijk. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft dan ook terecht geoordeeld dat verzoeker minstens impliciet afstand heeft gedaan van de mogelijkheid om de presentaties voor de drie modules opnieuw af te leggen.

Beoordeling

Eerste middelonderdeel

7. De strijdigheid in de motieven waaruit verzoeker in het eerste middelonderdeel een schending afleidt van de jurisdictionele motiveringsplicht, leest verzoeker in de volgende overwegingen van het bestreden arrest:

“Ook de weifelende houding nadat verzoeker op het probleem van de ontbrekende audio-opnames heeft gewezen, is weinig zorgvuldig. Verzoekers vraag tot overleg met de centrale diensten had een uitdrukkelijk antwoord verdiend, in plaats van de stilzwijgende afwachtende houding, en in de uitdrukkelijke berichten van verzoeker omtrent de – naar zijn oordeel – onvermijdelijke onwettigheid van de eindbeslissing bij gebreke aan geluidsopnames voor modules 1, 3 en 5 kan verwerende partij bezwaarlijk lezen dat verzoeker daaromtrent geen standpunt zou hebben ingenomen [...]

Waar verzoeker een rechtsherstel – en dus ook zijn belang bij het middel – ziet in het opnieuw afleggen van de modules 1, 3 en 5 waarbij dan wél audio-opnames worden gemaakt, stelt de Raad vast dat verwerende partij die mogelijkheid ook uitdrukkelijk heeft geboden op 13 november 2015, maar dat verzoeker daaromtrent geen standpunt heeft ingenomen.”

8.1. Door vast te stellen, eensdeels, dat verzoeker standpunt heeft ingenomen omtrent de “onvermijdelijke onwettigheid van de eindbeslissing” in-gevolge het ontbreken van geluidsopnames en, anderdeels, dat verzoeker géén standpunt heeft ingenomen omtrent de mogelijkheid, geboden op 13 november 2015, om de modules 1, 3 en 5 opnieuw af te leggen, geeft de rechter geen motieven die elkaar zouden tegenspreken.

8.2. Het middelonderdeel mist feitelijke grondslag.

Tweede middelonderdeel

9. In zoverre verzoeker met de kritiek die hij formuleert in het tweede middelonderdeel “duidelijk in de eerste plaats de houding van de organen van verwerende partij [bekritiseert]”, zoals hij in zijn toelichtende memorie ver-

duidelijkt, ziet die kritiek niet op het bestreden arrest en is het onontvankelijk. Het valt immers niet toe aan de Raad van State om, als cassatierechter, zich als beroepsinstantie in plaats van de bodemrechter een feitelijk oordeel te vormen over het optreden van de organen van de verwerende partij.

10. Voor zover verzoeker in het middelonderdeel de bodemrechter verwijt zelf ook onredelijk of onzorgvuldig te zijn geweest in zijn oordeel, zij opgemerkt dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zoals het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel niet van toepassing zijn op jurisdictionele beslissingen.

11. Voor zover verzoeker de bodemrechter ten slotte verwijt in zijn arrest aan het zorgvuldigheidsbeginsel een verkeerde invulling te hebben gegeven, zij vastgesteld dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen bij de beoordeling van het eerste in de bodemprocedure aangevoerde middel – middel dat onder meer uit de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel is afgeleid – heeft geoordeeld dat het “middel wordt verworpen” op volgende grond:

“Verzoeker geeft geen blijk van het rechtens vereiste belang door met de huidige procedure na te streven, althans wat het eerste middel betreft, wat hij tijdens de hernomen evaluatieprocedure – minstens impliciet – heeft geweigerd.”

De bodemrechter heeft het middel aldus verworpen als onontvankelijk bij gebrek aan belang en is met andere woorden aan een onderzoek ten gronde, inbegrepen een invulling van en toets aan het zorgvuldigheidsbeginsel, niet eens toegekomen.

12. Het middelonderdeel, voor zover ontvankelijk, is ongegrond.

Derde middelonderdeel

13. Verzoeker betreft de in het derde middelonderdeel aangevoerde schending van het onpartijdigheidsbeginsel niet op de feitenrechter noch op diens beoordeling in het bestreden arrest, maar wel op de oorspronkelijke studievoortgangsbepaling.

14. Het middelonderdeel is onontvankelijk.

Vierde middelonderdeel

15. Het vierde middelonderdeel gaat terug op de verworping van het eerste middel van verzoeker, als volgt, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen:

“Er mag gewis worden gesteld dat verwerende partij en haar organen, in het bijzonder de examencommissie, bijzonder onzorgvuldig tewerk zijn gegaan, zeker in een dossier waarin de instelling ondertussen reeds sinds 1 juli 2015 – en vooralsnog zonder succes – tracht tot een bepaling te komen die vormelijk en inhoudelijk staande kan worden gehouden.

Dit geldt in de eerste plaats met betrekking tot de audio-opnames. De Raad begrijpt niet hoe de examencommissie er redelijkerwijze kan toe komen voor de drie eerst afgelegde modules geen audio-opnames te maken, nu niet alleen de interne beroepscommissie daartoe in haar bepaling van 23 oktober 2015 uitdrukkelijk opdracht had gegeven (‘... met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen worden gemaakt.’), maar de voorzitter van de examencommissie op 28 oktober 2015 ook had bevestigd dat ‘de examencommissie bachelor architectuur () de uitspraak van de Interne Beroepscommissie Studievoortgangsbepalingen dd 23 oktober 2015 (besluit 145 22 – 23.10.2015) (wenst) na te komen.’ Dat de examencommissie het woord ‘modaliteit’ heeft begrepen als ‘mogelijkheden’ – in plaats van ‘voorwaarde’ – is weinig ernstig.

Ook de weifelende houding nadat verzoeker op het probleem van de ontbrekende audio-opnames heeft gewezen, is weinig zorgvuldig. Verzoekers vraag tot overleg met de centrale diensten had een uitdrukkelijk antwoord verdiend, in plaats van de stilzwijgende afwachtende houding, en in de uitdrukkelijke berichten van verzoeker omtrent de – naar zijn oordeel – onvermijdelijke onwettigheid van de eindbepaling bij gebreke aan geluidsopnames voor modules 1, 3 en 5 kan verwerende partij bezwaarlijk lezen dat verzoeker daaromtrent geen standpunt zou hebben ingenomen.

De vraag is evenwel of deze onzorgvuldigheden binnen de contouren van het eerste middel kunnen leiden tot de nietigheid van de bestreden beslissing.

In zoverre het middel steunt op de rechten van verdediging kan het alvast niet worden aangenomen.

De bestreden beslissing doet immers geen uitspraak over een tuchtrechtelijke inbreuk in hoofde van verzoeker. In de mate dat verzoeker eerder zou doelen op de hoorplicht, is de Raad van oordeel dat dit beginsel hier niet aan de orde is, nu het geschil geen betrekking heeft op het recht van verzoeker om zijn standpunt in het raam van een geschil te doen kennen, maar wel slaat op de vraag of zijn antwoorden op een examen correct en volledig zijn genoteerd.

Of de bestreden beslissing kon worden genomen spijs het ontbreken van audio-opnames, valt wat dit aspect van het geschil betreft samen met de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Het maken van een audio-opname is niet voorgeschreven in het OER of in de studiegids van het opleidingsonderdeel. Het betreft derhalve geen algemeen vormvoorschrift. De opnames zijn door de beroepscommissie voorgeschreven – en door de examencommissie minstens impliciet bevestigd – om, samen met de notulen, de objectiviteit van de beoordeling in dit concreet geschil te waarborgen.

Ter zake op de zitting bevraagd, verklaart de raadsman van verzoeker dat het beoogde resultaat van de huidige beroepsprocedure er voor verzoeker in is gelegen dat de nietigverklaring door de Raad moet leiden tot een nieuwe, wettige beslissing van de instelling. Deze beslissing zou volgens verzoeker kunnen inhouden dat de heer (S.) wordt vervangen door een ander coördinerend verantwoordelijke en een ander jurylid, of dat de verwerende partij ambtshalve beslist om de modules 1, 3 en 5 opnieuw door verzoeker te laten afleggen zodat audio-opnames kunnen worden gemaakt. Omtrent deze modaliteiten wenst verzoeker alleszins overleg te plegen met het centrale bestuur van verwerende partij.

De Raad wijst erop dat verzoeker de heer (S.) niet heeft gewraakt als lid van de jury of als coördinerend verantwoordelijke, noch op enig ogenblik een opmerking heeft geformuleerd aangaande zijn lidmaatschap van de jury, zodat diens verwijdering uit het besluitvormingsproces niet op ontvankelijke wijze de finaliteit van het middel kan zijn.

Waar verzoeker een rechtsherstel – en dus ook zijn belang bij het middel – ziet in het opnieuw afleggen van de modules 1, 3 en 5 waarbij dan wél audio-opnames worden gemaakt, stelt de Raad vast dat verwerende partij die mogelijkheid ook uitdrukkelijk heeft geboden op 13 november 2015, maar dat verzoeker daaromtrent geen standpunt heeft ingenomen. Het had op de weg van verzoeker gelegen om de totstandkoming van wat hij een onwettige beslissing noemt te vermijden, ook wanneer het opnieuw afleggen van de modules een bijkomende inspanning vraagt en deze enkel te wijten is aan de onzorgvuldigheid van verwerende partij. Minstens had verzoeker in voorkomend geval zijn principiële bereidheid moeten melden, met opgave van een tijdsbestek waarbinnen het afleggen van de modules voor hem mogelijk was.

De Raad begrijpt dat een voorafgaand overleg met het centrale bestuur van verwerende partij voor verzoeker nuttig kan lijken, maar wijst erop dat enkel de coördinerend verantwoordelijke of de examencommissie bevoegd kunnen zijn om het examencijfer vast te leggen, en het beoogde overleg met een niet bevoegd orgaan dus in rechte niet kan worden ingeroepen als motief om (vooralsnog) geen beslissing te nemen over het al dan niet opnieuw afleggen van de betrokken modules.

Anders dan verzoeker het ziet, is er hier geen sprake van al dan niet tegenstelbare rechtsverwerking in zijn hoofd, maar wel van een vraag naar de medeverantwoordelijkheid van verzoeker voor de ontstane toestand. Ter zake is de Raad van oordeel dat verzoeker minstens zijn principiële bereidheid om de modules 1, 3 en 5 opnieuw af te leggen – bereidheid die er op grond van de verklaringen ter zitting wel degelijk blijkt te zijn – had moeten medelen. Verzoeker geeft geen blijk van het rechtens vereiste belang door met de huidige procedure na te streven, althans wat het eerste middel betreft, wat hij tijdens de hernomen evaluatieprocedure – minstens impliciet – heeft geweigerd.”

16. Als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur is het zorgvuldigheidsbeginsel niet van toepassing op jurisdictionele beslissingen zoals het bestreden arrest.

Wel kan de Raad van State als administratieve cassatierechter het middel onderzoeken waarin wordt opgeworpen dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen als annulatierechter bij de beoordeling van de aanvankelijk bestreden beslissing de inhoud van dat beginsel zou hebben geschonden, zonder dat de Raad van State zich daarbij echter in de plaats van de annulatierechter mag stellen om zelf te oordelen of het bestuur al dan niet zorgvuldig heeft gehandeld.

Evenwel verwijt verzoeker in dit middelonderdeel niet dat de bodemrechter een verkeerde invulling aan het zorgvuldigheidsbeginsel heeft gegeven, maar wel dat de bodemrechter zelf onzorgvuldig is geweest.

Voor zover het is geput uit de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, is het middelonderdeel niet ontvankelijk.

17. Anders dan hoe de verwerende partij het ziet, kent de toepassing van de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek een algemene draagwijdte. Ze zijn van toepassing telkens de rechter – hetzij de gewone rechter, hetzij de administratieve rechter – in het kader van de voor hem gevoerde bewijslevering, zijn beslissing steunt op de inhoud van een geschrift, zonder dat daarbij een onderscheid moet worden gemaakt tussen de gevallen waarin het akten betreft die rechtshandelingen – bijvoorbeeld verbintenissen – vaststellen, dan wel andere bewijsstukken.

18. Als administratieve cassatierechter mag de Raad van State niet in tweede instantie de feitelijke beoordeling van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen overdoen maar mag hij enkel nagaan of het hem voorgelegde arrest overeenkomstig de wet is genomen.

Luidens artikel 14, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State treedt de afdeling Bestuursrechtspraak in geval van cassatieberoep “niet in de beoordeling van de zaken zelf”.

Het middelonderdeel dat onder aanvoering van de miskenning van de bewijskracht van een aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen voorgelegde akte de Raad van State ertoe noopt na te gaan of de bodemrechter aan die akte een uitlegging geeft die met de bewoordingen ervan onverenigbaar is, is ontvankelijk.

19.1. In zijn antwoord op 14 november 2015 aan de coördinator op diens vraag of verzoeker “de jury’s van module 1, 3, 5 wil herdoen, dit keer met geluidsopnames, of dat de uitgebreide notulen volstaan”, deelt verzoeker volgens het bestreden arrest mee:

“I.v.m. het opnieuw doen van module 1, 3 en 5 neem ik nog even in be-
raad.”

In een e-mail van 16 november 2015 reageren de raadslieden van verzoeker volgens het bestreden arrest over dezelfde vraag:

“Cliënt neemt op dit ogenblik nog geen standpunt in aangaande de vragen van de heer (S.). De eindbeslissing, bij afwezigheid van een geluidsopname, is onwettig. Het lijkt ons aangewezen om op zeer korte termijn (lees: deze week) een vergadering te hebben met u en iemand van het centraal bestuur van (verwerende partij). Wij gaan ervan uit dat het centraal bestuur ook niet akkoord kan gaan met de manier van handelen van de betreffende faculteit. Aangezien het academiejaar steeds meer vordert, benadrukken wij dan ook de ernst en de urgentie van onze vraag tot overleg.”

19.2. Naar het oordeel van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen blijkt hieruit “minstens impliciet” een weigering om de betrokken modules opnieuw af te leggen, wat deze Raad tot de conclusie brengt dat verzoeker geen blijk geeft van het rechtens vereiste belang bij zijn middel.

Daarmee geeft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen aan de bedoelde e-mail een interpretatie die niet bestaanbaar is met de bewoordingen ervan. Immers, verzoeker hield de vraag of hij de betrokken modules waarvoor de geluidsopnames ontbreken wenst te herdoen “in be- raad”. Dat betekent zoveel als dat verzoeker zich over die vraag nog ‘bedenkt’ en ‘nog niet tot een besluit is gekomen’. Dat wordt bevestigd door zijn raadslieden wanneer zij per e-mail verklaren dat verzoeker “nog geen standpunt [inneemt]” en waarin zij op zeer korte termijn een overleg aanvragen met het centraal be- stuur.

Daarmee is niet bestaanbaar de interpretatie dat verzoeker – weze het “impliciet” – heeft geweigerd de modules opnieuw af te leggen.

19.3. In die mate is het vierde middelonderdeel gegrond.

20. Het vierde middelonderdeel is deels onontvankelijk en deels, in de *sub* 19 aangegeven mate, gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt arrest nr. 2789 van 19 januari 2016 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.
2. Dit arrest zal in de registers van voormeld rechtscollege worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.
3. De zaak wordt verwezen naar de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, anders samengesteld.
4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 oktober 2016, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren